

JAARPLAN 2012

KENNISPLATFORM

ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN EN GEZONDHEID

RELEVANT EN TRANSPARANT

Een beschrijving van de maatschappelijke rol,
de belangrijkste activiteiten en de begroting

INHOUDSOPGAVE

3

HET KENNISPLATFORM EMV IN 2012	5
ACTIVITEITEN KENNISPLATFORM	9
Prioriteiten Kennisplatform EMV 2012	10
Overige onderwerpen en activiteiten	11
Belangwekkende onderzoeken	12
Ontwikkelingen in de maatschappij	13
Klankbordgroep EMV	15
HET KENNISPLATFORM, DE ORGANISATIE EN HET WERK	17
Het Wetenschapforum	17
Het Communicatieforum	18
Bestuursactiviteiten	20
Het platformbureau	20
De samenwerking met de Gezondheidsraad	21
Werkzaamheden	21
ACTIVITEITENKALENDER	23
BEGROTE FINANCIËLE DEKING JAARPLAN 2012	25
De Basisregeling Deelnemers	26
Activiteiten in reactie op maatschappelijke signalen	26
Begroting 2012	28
Financiële bijdrage rijksoverheid en realisatie	29

HET KENNISPLATFORM EMV

5

IN 2012

Als voorzitter van het Kennisplatform Elektromagnetische Velden zonder veel technische kennis moet je af en toe flink je best doen het wetenschappelijk jargon te volgen. Mijn kennis van elektromagnetische velden is de afgelopen jaren flink vergroot. Een begrip als interferentie bijvoorbeeld: verschillende golven die elkaar beïnvloeden. Dat kan tegenwerken of samenwerken zijn. Vergelijkbaar met het debat over elektromagnetische velden in het beginstadium van het Kennisplatform. Verschillende organisaties opereerden los van elkaar in het maatschappelijke debat over EMV. Hierdoor ontstonden er verschillende verhalen, maar bleef de betekenis vaak zoek. Gelukkig hebben we in Nederland een andere weg gekozen, waarbij we door samenwerking proberen die maatschappelijke duidelijkheid wel te vinden.

In 2011 is ons budget gekort. In rustige tijden zouden we daarvan rond kunnen komen. 2011 was echter geen rustig jaar. Het bericht van de Wereldgezondheidsorganisatie over de mogelijke kankerverwekkendheid van het gebruik van de mobiele telefoon, de discussie in de Tweede Kamer over de aanleg van hoogspanningslijnen en media-aandacht voor gezondheidsklachten in relatie tot EMV bronnen (elektrogevoeligheid) hebben veel aandacht gevraagd van het Kennisplatform. Het bestuur

heeft ervoor gekozen om te investeren in een open dialoog binnen het Kennisplatform, met de klankbordgroeporganisaties en met de Gezondheidsraad om de betrokken organisaties verder samen te binden en de beschikbare wetenschappelijke informatie maatschappelijk te verduidelijken. Er is veel tijd geïnvesteerd in bijeenkomsten met maatschappelijke organisaties. Deze investering is daardoor niet zichtbaar in het aantal opgestelde berichten.

Het verduidelijken van de kennis hebben de samenwerkende organisaties van het Kennisplatform in goed overleg gedaan. De Klankbordgroep EMV vervult hierin een belangrijke rol. In deze groep zijn landelijke organisaties vertegenwoordigd, die gezamenlijk de verschillende belangen vertegenwoordigen. Gezamenlijk wordt gesproken over de maatschappelijke vragen, de aanwezige kennis en de beschikbare handelingsperspectieven; de mogelijkheden die burgers hebben om zelf de blootstelling aan EMV te verminderen als zij dit wensen. Uit deze gesprekken blijkt dat duiding van wetenschap alleen niet genoeg is, er is ook behoefte aan het concreet maken van de mogelijkheden om iets met die kennis te doen. De deelnemers aan het Kennisplatform maken dankbaar gebruik van de inzichten van de Klankbordgroep. Ze zijn hierdoor beter in staat om antwoorden te geven op vragen van zowel professionals als burgers.

De berichten van het Kennisplatform moeten bruikbaar zijn voor professionals en begrijpelijk zijn voor iedereen met vragen over elektromagnetische velden en gezondheid. Om inzicht te krijgen in de behoeften die er leven is het Kennisplatform constant in gesprek met de maatschappij. Uit deze gesprekken blijkt dat er voor de komende jaren een intensivering van de maatschappelijke discussie wordt verwacht over zowel de energievoorzieningen als de telecommunicatie. Het Kennisplatform zal in de toekomstagenda 2013 en 2014 ingaan op de praktische betekenis van die maatschappelijke discussie voor de platformactiviteiten. Die toekomstagenda wordt opgenomen in het jaarplan 2013 dat in de tweede helft van 2012 wordt opgesteld.

Afgelopen periode is de samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en het Kennisplatform toegenomen. Twee zaken springen eruit: handelingsperspectieven voor klachten ongeacht wetenschappelijk bewijs en toenemende transparantie over wetenschappelijke publicaties en Kennisplatformproducten. De handelingsperspectieven zijn onder andere vertaald naar een gezamenlijk opgestelde oproep voor onderzoeksvorstellen naar elektrogevoeligheid en een consultatieronde over Kennisberichten. Komend jaar zetten we de volgende stap door samen op zoek te gaan naar manieren om de transparantie in wetenschap te vergroten.

Uiteraard zetten wij ons ook het komende jaar in voor snelle duiding van wetenschappelijk onderzoek in samenspraak met de maatschappij. De bestaande Kennisberichten worden actueel gehouden en besproken met de Klankbordgroep EMV. Belangrijke activiteit daarbij is ook het uitbreiden van het Kennisbericht over hoogspanningslijnen en leukemie naar een breder document over de maatschappelijke gezondheidsvragen rond het elektriciteitsnet. Daarnaast volgen we met belangstelling de ontwikkelingen rond de herziening van de richtlijn ter bescherming van werknemers tegen EMV.

mr. dr. A.G.J.M. Rombouts
Voorzitter Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid

ACTIVITEITEN

9

KENNISPLATFORM

In het Kennisplatform werken experts en bestuurders van de volgende instellingen op verzoek van de staatssecretaris van I&M samen: RIVM, KEMA, TNO, Agentschap Telecom, de GGD'en en ZonMw. Het Kennisplatform wil voor mensen met vragen over EMV en gezondheid de schakel zijn tussen maatschappij en wetenschap.

Om wetenschappelijke kennis te ontsluiten schrijft het Kennisplatform Kennisberichten. Deze worden ter beschikking gesteld aan professionals die vragen beantwoorden over EMV. In de Kennisberichten wordt niet alleen kennis ontsloten, maar is nadrukkelijk ruimte voor de maatschappelijke impact van het onderwerp. Dit helpt professionals de context van de vragen te duiden.

Professionals met specifieke vragen kunnen deze direct stellen aan deelnemende Kennisplatformorganisaties. Andersom kunnen klanten van de deelnemende organisaties direct doorverwezen worden, waardoor er minder sprake is van het 'kastje naar de muur' effect.

Door de brede duiding van de onderwerpen wordt iedereen in de maatschappij in staat gesteld zich te voorzien van betrouwbare, feitelijke informatie. Dit helpt professionals in de uitvoer van hun werk,

burgers bij het zoeken van antwoorden op hun vragen en overheden in het ontwikkelen van beleid.

Prioriteiten Kennisplatform EMV 2012

Het Kennisplatform streeft ernaar vragen uit de maatschappij zo goed mogelijk te beantwoorden en haar activiteiten zo goed mogelijk hierop aan te passen. Voor 2012 zijn er vier prioriteiten geformuleerd op basis van signalen uit de deelnemende organisaties en de maatschappij. De vastgestelde prioriteiten/speerpunten worden gemeld aan het ministerie I&M.

- Hoogspanningslijnen
- Elektromagnetische velden in arbeidssituaties
- Code transparantie en integriteit
- Elektrogevoeligheid

Hoogspanningslijnen

We zien een toename van de lokale discussies en vragen over de gezondheidseffecten van hoogspanningslijnen. In dit licht wordt het bestaande bericht over 'hoogspanningslijnen en kinderleukemie' uitgebreid naar een bericht over 'hoogspanningslijnen en gezondheid'. Het uitbreiden betekent ook dat we ingaan op regelmatig terugkerende vragen of de EMV van hoogspanningslijnen van invloed zijn op de ziekte van Alzheimer of de schadelijkheid van fijn stof.

Elektromagnetische velden in arbeidssituaties

In de Europese Unie wordt momenteel gesproken over de wijziging van de richtlijn voor de bescherming van werknemers tegen EMV in arbeidssituaties. Die gesprekken worden nauwlettend gevolgd. Indien dat leidt tot aanpassing van de bestaande richtlijn dan zal het Kennisplatform daarover nadrukkelijk communiceren en het bestaande Kennisbericht 'EMV op het werk' waar nodig aanpassen.

Code transparantie en integriteit

Transparantie en betrouwbaarheid van (wetenschappelijke) informatie is een actueel thema. Tijdens de Klankbordgroep van 20 oktober 2011 is gesproken over het opstellen van een code of document om de betrouwbaarheid en controleerbaarheid van de gang van zaken rond

Kennisberichten en eerste indrukken te vergroten. Komend jaar wordt samen met maatschappelijke organisaties verder gewerkt aan de uitwerking van dit document. Als uitgangspunt wordt genomen de 'Code ter voorkoming van oneigenlijke beïnvloeding door belangenverstrengeling' die is opgesteld door de Orde van Medisch Specialisten, Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, Gezondheidsraad, Centraal BegeleidingsOrgaan en Nederlands Huisartsen Genootschap.

Elektrogevoeligheid

Elektrogevoeligheid blijft ook in 2012 een speerpunt van het Kennisplatform gezien de maatschappelijke behoefte aan informatie en duiding. In samenwerking en dialoog met maatschappelijke organisaties worden de mogelijkheden van hulp aan mensen met klachten verder onderzocht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van bestaande Kennisberichten. Er zal nadrukkelijk aandacht zijn voor eventuele verschillen in de maatschappelijke visies over het onderwerp, de handelingsperspectieven en de mogelijkheden om de hulp aan mensen met klachten te verbeteren.

De prioriteiten worden regelmatig geëvalueerd in het licht van maatschappelijke signalen. De prioriteitstelling zal in 2012 tenminste tweemaal door het bestuur worden besproken. Het Kennisplatform zal in 2012 ook een 'Toekomstagenda 2013 en 2014' opstellen die ingaat op de praktische betekenis van de zich ontwikkelende maatschappelijke EMV discussies voor de platformactiviteiten. Die 'Toekomstagenda 2013 en 2014' wordt opgenomen in het jaarplan 2013 dat in de tweede helft van 2012 wordt opgesteld.

Overige onderwerpen en activiteiten

Activiteiten afgestemd op de vraag

De maatschappelijke aandacht voor EMV wisselt in onderwerp en intensiteit. In 2011 was er veel aandacht voor de IARC classificatie van radio frequente elektromagnetische velden zoals bijvoorbeeld gebruikt voor mobiele telefonie. Hierdoor zijn er in 2011 meer uren besteed dan begroot. Omdat het er op lijkt dat er in 2012 minder aandacht zal zijn

op dit vlak, kiezen we ervoor de basisactiviteiten in 2012 te verlagen. Hierdoor compenseren we voor de in 2011 gemaakte uren en komt de lange termijn begroting niet in gevaar. Op die manier gunnen we onszelf de ruimte bij een toenemende vraag te kunnen intensiveren binnen de vastgestelde uren.

Communicatie

Heldere informatie, gebaseerd op beschikbare wetenschappelijk kennis daarover, kan mensen helpen zelf conclusies te trekken over de beschikbare kennis en handelingsperspectieven. Het informeren daarover verloopt bij voorkeur via de loketten waar mensen informatie of hulp zoeken: eerstelijnsorganisaties zoals huisartsen en GGD'en of andere loketten zoals het Antennebureau. Om dat te bereiken zal het Kennisplatform de komende jaren nadrukkelijk aandacht besteden aan het informeren en trainen van deze organisaties en het beschikbaar stellen van communicatiemiddelen.

Belangwekkende onderzoeken

Publicaties van belangwekkende onderzoeken worden deskundig samengevat en toegelicht. Professionals van de deelnemende organisaties worden zo snel mogelijk op de hoogte gebracht van nieuwe belangrijke onderzoeksresultaten, zodat zij de vragen die aan hen worden gesteld zorgvuldig kunnen beantwoorden. De interpretatie van complexe onderzoeken vergt soms meer tijd. Die tijd zal het platform dan ook nemen. De wetenschappelijke kwaliteit van de beoordelingen wordt daarbij geborgd door het Wetenschapsforum terwijl het Communicatieforum zorgt voor een begrijpelijke formulering. Waar het voor de goede en volledige maatschappelijke duiding nodig is, overlegt het Kennisplatform EMV met de Commissie Elektromagnetische Velden van de Gezondheidsraad. Over de samenwerking tussen de Gezondheidsraad en het Kennisplatform EMV zijn werkafspraken gemaakt.

Het Kennisplatform zorgt ervoor dat de aangesloten organisaties en hun medewerkers (bijvoorbeeld GGD medewerkers) voortdurend op de hoogte zijn van vragen of mogelijke zorgen uit de samenleving, waarbij het Kennisplatform heldere en wetenschappelijk onderbouwde ant-

woorden formuleert. Alle professionals kunnen daardoor voortdurend beschikken over dezelfde laatste wetenschappelijke en maatschappelijke informatie. Professionals worden daardoor geholpen hun werk beter uit te voeren.

Het Kennisplatform zal via berichten expliciet aandacht besteden aan:

- publicaties die nieuwe inzichten geven over gezondheidseffecten van elektromagnetische velden;
- publicaties die bestaande inzichten bevestigen, maar opvallend goed zijn uitgevoerd;
- publicaties waarover in de media wordt bericht;
- publicaties waarover een deelnemer een bericht wenst.

In principe stelt het Kennisplatform daarbij een eerste indruk op die desgewenst verder uitgewerkt wordt tot een uitgebreider bericht. Met behulp van deze combinatie van berichten worden professionals snel geïnformeerd en worden Kennisberichten over onderwerpen actueel gehouden.

De deelnemers kunnen publicaties aan de algemeen secretaris van het Kennisplatform voordragen waarvan zij op basis van de maatschappelijke signalen oordelen dat die belangwekkend zijn. Niet-deelnemers kunnen publicaties waarvan zij menen dat deze expliciet aandacht verdienen onder de aandacht brengen van de deelnemers.

In het bijzonder wordt er aandacht gegeven aan de onderzoeken die worden uitgevoerd in het kader van het Onderzoeksprogramma Elektromagnetische Velden en Gezondheid dat wordt beheerd door ZonMw. De verwachting is dat dit onderzoeksprogramma komende tijd veel nieuwe kennis produceert. Onderzoekers worden daarom uitgenodigd om deel te nemen en bij te dragen aan de Klankbord-groepbijeenkomsten.

Ontwikkelingen in de maatschappij

Sinds de introductie van mobiel bellen begin jaren negentig vragen mensen zich af of dit hersentumoren kan veroorzaken. In veel landen wordt hier onderzoek naar gedaan. In 2011 heeft het Internationale

Agentschap voor Onderzoek naar Kanker (IARC) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) het onderzoek beoordeeld. De Gezondheidsraad is op verzoek van het Kennisplatform ingegaan op de wetenschappelijke basis. Het Kennisplatform heeft de praktische betekenis van die beoordeling verduidelijkt in een bericht.

De IARC beoordeelt de zendsignalen waaraan mensen die mobiel bellen worden blootgesteld als 'mogelijk kankerverwekkend'. De reden hiervoor is dat IARC wel aanwijzingen, maar geen overtuigende bewijzen ziet. Een oorzakelijk verband wordt mogelijk geacht, maar IARC sluit niet uit dat de aanwijzingen het gevolg zijn van toeval, vertekening of een invloed van andere oorzaken. Zij concludeert dat meer onderzoek nodig is om een duidelijker conclusie te kunnen trekken. Het Kennisplatform verwacht niet dat aanvullend onderzoek binnen enkele jaren duidelijkheid zal geven.

De praktische betekenis van de IARC classificatie zal in 2012 met de Klankbordgroep EMV worden besproken in het kader van het Kennisbericht over mobiele communicatie en gezondheid.

Ook in 2012 zullen de bredere maatschappelijke, wetenschappelijke en technische ontwikkelingen worden gevolgd. Twee belangrijke ontwikkelingen die nu al zichtbaar zijn en daarom als prioriteit zijn benoemd zijn de discussie rondom hoogspanningslijnen en de te verschijnen Europese richtlijn over elektromagnetische velden in arbeidsomstandigheden.

De aanpassing van de infrastructuur voor elektriciteitstransport, vanwege de verduurzaming en toename van elektriciteitsgebruik, zal impact hebben op hoe we als maatschappij omgaan met magnetische velden. Uitbreiding van het bestaande Kennisbericht over Hoogspanningslijnen en Kinderleukemie moet een basisdocument opleveren waarmee betrokken partijen de maatschappelijke discussie kunnen voeren. Het Kennisplatform zal de belangrijkste, daarmee samenhangende, maatschappelijke en wetenschappelijke vragen in beeld brengen.

De aanpassing van de Europese arbeidsrichtlijn zal met name impact hebben op die sectoren waar met hoge veldsterktes wordt gewerkt. Het bekendste voorbeeld hiervan zijn ziekenhuizen waar MRI scanners

gebruikt worden. Maar ook industriële processen waarvan elektrolyse deel uitmaakt, kunnen geraakt worden door de gewijzigde richtlijn.

Nieuwe technische en wetenschappelijke ontwikkelingen of maatschappelijke vragen over elektromagnetische velden en gezondheid die niet vallen binnen de eerder genoemde prioriteiten zullen nadrukkelijk worden gesignaleerd. Het Kennisplatform zal de belangrijkste daarmee samenhangende maatschappelijke en wetenschappelijke vragen in beeld brengen. Ministeries, Gezondheidsraad en ZonMw kunnen dan nagaan of en hoe zij bij de uitvoering van hun activiteiten rekening houden met de gesignaleerde ontwikkeling.

Klankbordgroep EMV

Het Kennisplatform verwacht in 2012 twee bijeenkomsten van de Klankbordgroep EMV te organiseren. Daarbij staan zowel nieuwe technische en wetenschappelijke ontwikkelingen als maatschappelijke vragen en zorgen over elektromagnetische velden en gezondheid op de agenda. De Klankbordgroep EMV zal nadrukkelijker dan in eerdere jaren gevraagd worden om te reageren op concept Kennisberichten over onderwerpen. Het Kennisplatform is verantwoordelijk voor de uiteindelijke tekst en het goed verwoorden van de mede door de Klankbordgroep ingebrachte visies.

Klankbordgroepeelnemers kunnen onderwerpen die zij willen agenderen voor een bijeenkomst melden bij de secretaris van het Kennisplatform.

Het Kennisplatform betreft het verslag van de bijeenkomst van de Klankbordgroep EMV bij de vaststelling van de EMV onderwerpen en activiteiten die prioriteit krijgen. ZonMw zal het verslag waar mogelijk gebruiken als context voor de beslissingen over de onderzoeksvoorstellen. Verder wordt het verslag toegezonden aan het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en de Gezondheidsraad die elk de bevindingen kunnen gebruiken bij het agenderen van de eigen activiteiten.

HET KENNISPLATFORM,

17

DE ORGANISATIE EN HET WERK

Het Wetenschapsforum

Kernactiviteit

Binnen het Kennisplatform zorgt het Wetenschapsforum voor de correcte samenvatting en interpretatie van wetenschappelijke informatie. Zij borgt daarmee de inhoudelijke kwaliteit van de Kennisplatformberichten. Tevens draagt het forum zorg voor het tijdig signaleren van wetenschappelijke ontwikkelingen via persoonlijke contacten en het nauwlettend volgen van media en congressen. Bovendien zal het Wetenschapsforum expliciet signaleren welke kennislacunes er zijn en wat die betekenen voor het beantwoorden van vragen vanuit de maatschappij of vanuit de deelnemers.

De producten van het Wetenschapsforum zijn grofweg in drie clusters te verdelen:

- 1 Beantwoording van specifieke vragen binnengekomen via één of meerdere deelnemende organisaties;
- 2 Berichten over de maatschappelijke betekenis van onderzoek dat recent is verschenen;
- 3 Kennisberichten over gesignaleerde onderwerpen die maatschappelijk in de belangstelling staan. Voorbeeld hiervan zijn: 'Elektrogevoeligheid' en 'Hoogspanningslijnen en gezondheid'.

De leden en de voorzitter, prof. dr. ir. E. Lebret, van het Wetenschapsforum zijn door het Bestuur van het Kennisplatform benoemd voor de periode tot 31 december 2014. De leden komen uit de kring van de deelnemende organisaties en worden indien nodig aangevuld met andere onafhankelijke deskundigen van buiten. Het lidmaatschap van het forum en de werkwijze van het forum zijn in het procedureboek van het Kennisplatform EMV vastgelegd.

Het Wetenschapsforum zal in 2012 in het bijzonder aandacht besteden aan de wijziging van de EU-richtlijn over bescherming van werknemers en het updaten van het Kennisbericht Hoogspanningslijnen. Verder wil het Wetenschapsforum nadenken over wetenschappelijke integriteit en wat dat voor het forum betekent.

Verder zal vanuit de deelnemers ook capaciteit beschikbaar worden gesteld om de activiteiten van het platform te kunnen realiseren. Deze wordt vergoed door het Kennisplatform voor zover de activiteiten niet vallen binnen de reguliere activiteiten van de deelnemers. Het Wetenschapsforum zal in 2012 nadrukkelijk aandacht besteden aan de beïnvloeding van onderzoek door belangenorganisaties. Verwacht wordt dat het Wetenschapsforum in 2012 drie maal vergadert.

Het Communicatieforum

Kernactiviteit

Het Communicatieforum heeft binnen het Kennisplatform een rol bij de signalering van maatschappelijke vragen die vervolgens centraal staan voor het bepalen van onderwerpen voor publicaties. De leden van het Communicatieforum functioneren als schakel tussen het platform en de deelnemende organisaties en vormen een belangrijk klankbord bij de totstandkoming van de communicatiestrategie van het Kennisplatform.

Het forum zorgt tevens voor het begrijpelijk formuleren van de samenvattingen en standpunten in de Kennisberichten. Het zorgt ervoor dat de samenvattingen en Kennisberichten zo worden verwoord dat zij voor burgers begrijpelijk zijn.

Tevens zorgt het Communicatieforum ervoor dat de verwoording dusdanig is dat deelnemers of andere organisaties ze gemakkelijk en eenduidig in hun eigen communicatie richting hun doelgroepen kunnen gebruiken. Het forum zal in voorkomende gevallen geschikte communicatiemiddelen selecteren en ontwikkelen om de informatie of standpunten onder de aandacht van de doelgroepen te brengen. Verder heeft het Communicatieforum de taak om er voor te zorgen dat het Kennisplatform zicht- en vindbaar is voor haar doelgroepen.

2012 staat voor het Communicatieforum in het teken van het intensiveren van de dialoog met de maatschappij. De afgelopen jaren is grote vooruitgang geboekt op het gebied van wederzijds begrip, denk hierbij aan de Denkgroep Elektrogevoeligheid en de consultatierondes van nieuwe Kennisberichten. Het Communicatieforum gaat deze samenwerking intensiveren.

De leden en de voorzitter van het Communicatieforum zijn door het Bestuur van het Kennisplatform benoemd voor de periode tot 31 december 2014. De leden komen uit de kring van de deelnemende organisaties en worden indien nodig aangevuld met andere onafhankelijke deskundigen van buiten. De voorzitter van het Communicatieforum is dr. F. Woudenberg van de GGD Amsterdam.

Afstemming kan ook via e-mail of de elektronische werkomgeving (virtual office) plaatsvinden en samenwerking zal daarmee intensiever zijn dan alleen gedurende de momenten van samenkomst.

Verder zal vanuit de deelnemers ook capaciteit beschikbaar worden gesteld om de activiteiten van het platform te kunnen realiseren. Deze wordt vergoed door het Kennisplatform voor zover de activiteiten niet vallen binnen de reguliere activiteiten van de deelnemers. Het lidmaatschap van het forum en de werkwijze van het forum zijn in het procedureboek van het Kennisplatform EMV vastgelegd. Verwacht wordt dat het Communicatieforum in 2012 drie maal vergadert.

Bestuursactiviteiten

Alle aan het Kennisplatform deelnemende organisaties nemen ook deel aan het bestuur. Het bestuur wordt voorgezeten door de door de Staatsecretaris van I&M benoemde onafhankelijke voorzitter: mr. dr. A.G.J. M. Rombouts, burgemeester van 's-Hertogenbosch. De leden van het bestuur zijn door de deelnemende organisaties voorgedragen en vervolgens benoemd door de Staatssecretaris van I&M.

Met de verlenging van de financiering van het Kennisplatform is vanuit het Rijk de nadrukkelijke wens geuit om te verkennen of het model van het Kennisplatform ook op andere terreinen kan worden ingezet. In 2012 zal het bestuur op verzoek van de departementen I&M en EL&I in gesprek gaan over de toepasbaarheid van de functionaliteiten van het Kennisplatform voor andere onderwerpen.

Ook is door de Rijksoverheid verzocht te onderzoeken of er een mogelijkheid is om, indien aan de orde, het Kennisplatform na 31 december 2014 te continueren met andere financiering dan vanuit de Rijksoverheid. De verkenning daarvan zal in 2012 worden voortgezet. Verwacht wordt dat het bestuur in 2012 drie maal vergadert.

Het bestuur zal nadrukkelijk aanwezig zijn bij de Klankbordgroepbijeenkomsten. De voorzitter zit tevens de Klankbordgroepbijeenkomsten voor, neemt deel aan belangrijke bijeenkomsten van de fora en zal in voorkomende gevallen de media te woord staan.

Het platformbureau

Het platformbureau regelt de bedrijfsvoering, coördineert de totstandkoming van publicaties en doet de algemene communicatie, waaronder het beheer van de website. Medewerkers van de deelnemende organisaties kunnen tijdelijk worden toegevoegd aan het bureau. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het doorschuifstelsel, waarbij vanuit de deelnemende organisaties een meer ervaren kracht beschikbaar wordt gesteld/gedetacheerd en zij zelf (tijdelijk) uitbreiding verzorgen. Dit is tevens in lijn met de Kennisplatformgedachte, waarbij kennis blijft bij de deelnemers en niet wordt gecentraliseerd bij het bureau.

Voor ad hoc vragen en de voorbereiding van berichten over onderwerpen kan de algemeen secretaris ook een beroep doen op de overige kennis en capaciteit van de deelnemende organisaties.

Digitaal samenwerken

Het delen van kennis is een van de belangrijkste kenmerken van het Kennisplatform. In dit kader is voor platformdeelnemers een digitale werkomgeving gemaakt. Voor 2012 staan enkele veranderingen op dit gebied gepland. Voornaamste verandering is het toepassen van een nieuwe internetmogelijkheid voor de elektronische werkomgeving. Hierdoor nemen de beheerskosten van het systeem substantieel af.

De samenwerking met de Gezondheidsraad

Het Kennisplatform werkt nauw samen met de Gezondheidsraad. Het Kennisplatform EMV en de Gezondheidsraad hebben daartoe werkafspraken gemaakt. De Gezondheidsraad heeft een wettelijk verankerde adviestaak richting regering en parlement. De Gezondheidsraad kent een Commissie Elektromagnetische Velden die ervaren is in het beoordelen van wetenschappelijke informatie. Het Kennisplatform overlegt waar het voor de goede en volledige maatschappelijke duiding nodig is met de Gezondheidsraad. Het Platform kan daarbij in reactie op nieuwe informatie of maatschappelijke vragen de Gezondheidsraad verzoeken om duiding, advies of nadere toelichting.

Werkzaamheden

In de onderstaande tabellen zijn de belangrijkste voorgenomen werkzaamheden opgesomd die het Wetenschapsforum en het Communicatieforum uitvoeren in 2012. Een gedeelte van deze activiteiten zal worden uitgevoerd door de ondersteunende secretarissen van de fora.

Het Wetenschapsforum

- a Interactiesessie met het Communicatieforum
- b Afronden en maatschappelijk bespreken van lopende Kennisberichten
- c Opleveren buitenlandse vertaling van 'anders omgaan met elektromagnetische velden'
- d Eerste indrukken van onderzoeksresultaten uit het ZonMw programma
- e Bericht gericht op huisarts 'komt een patiënt op het spreekuur'
- f Reflectie op Kennisplatform functionaliteit
- g Reflectiesessie op wetenschappelijke integriteit en wat dat betekent voor de op te stellen code
- h Bijdragen aan 1 à 2 inhoudelijke Klankbordgroepbijeenkomsten rond onderwerpen
- i Wetenschappelijke bijdrage aan de eerste indrukken van het Kennisplatform
- j Het aanpassen en actualiseren van Kennisberichten naar aanleiding van wetenschappelijke en maatschappelijke ontwikkelingen

Het Communicatieforum

- a Interactiesessie met het wetenschapsforum
- b Communicatief schrijven/redigeren van 2 à 3 berichten naar aanleiding van publicaties of onderwerpen op hoofdlijnen
- c Het aanpassen en actualiseren van Kennisberichten naar aanleiding van wetenschappelijke en maatschappelijke ontwikkelingen
- d Schrijven/redigeren van teksten voor de website van het Kennisplatform
- e Ondersteuning schrijven/redigeren van de mediaberichten
- f Bijdragen aan media-activiteiten
- g Bijdrage leveren aan de Klankbordgroepactiviteiten
- h (ondersteunen) Vertaling van de brede kennisberichten naar de specifieke doelgroepen. Vanuit KP aandacht voor de vorm van de kennisoverdracht.
- i (ondersteunen) Organiseren bijeenkomsten voor GGD medewerkers en andere eerstelijns hulpverleners
- j Het ondersteunen van het actief uitdragen van de kennis uit het Kennisplatform
- k Ondersteunen van voorlichtingsactiviteiten die door een van de deelnemende partijen worden georganiseerd

Activiteitkalender 2012

2012	Activiteit	Datum	Tijd	Locatie
Januari	Bestuursvergadering Communicatieforum	18 januari	11.00 – 13.00	's-Hertogenbosch
		26 januari	10.00 – 12.00	Utrecht
Februari	Wetenschapsforum	9 februari	10.00 – 12.30	Utrecht
Maart	Klankbordgroep Bestuursvergadering	15 maart	13.00 – 16.00	's-Hertogenbosch
		15 maart	16.00 – 17.00	's-Hertogenbosch
April	Communicatieforum	19 april	10.00 – 12.00	Utrecht
Mei	Wetenschapsforum	31 mei	10.00 – 12.30	Utrecht
Juni	Bestuursvergadering	20 juni*	14.00 – 16.00	's-Hertogenbosch
September	Communicatieforum Wetenschapsforum	13 september*	10.00 – 12.00	Utrecht
		27 september *	10.00 – 12.30	Utrecht
Oktober	Bestuursvergadering Klankbordgroep	4 oktober	14.00 – 16.00	's-Hertogenbosch
		25 oktober	10.00 – 15.00	's-Hertogenbosch
December	Communicatieforum Wetenschapsforum	6 december	10.00 – 12.00	Utrecht
		13 december	10.00 – 12.30	Utrecht

* Opmerking: De data zoals genoemd zijn in principe vastgesteld eind 2011. Voor elk van de activiteiten is onder voorbehoud één bijeenkomst meer gereserveerd dan dat er naar verwachting wordt gehouden. Dit omdat het moeilijk is om op een later tijdstip een extra bijeenkomst te beleggen.

BEGROTE FINANCIËLE

25

DEKKING JAARPLAN 2012

In het Instellingsbesluit is bepaald dat het Kennisplatform jaarlijks aan de Staatsecretaris van I&M ter beoordeling voorlegt zowel het jaarplan als een begroting van inkomsten en uitgaven.

Hieronder wordt op hoofdlijnen de begrote financiële dekking van het Jaarplan 2012 toegelicht.

Het samenwerkingsverband Kennisplatform EMV wordt ondersteund door een klein bureau. Het Kennisplatformbureau is gehuisvest bij en wordt facilitair ondersteund door het RIVM te Bilthoven. Het RIVM brengt de kosten in rekening voor capaciteit, huisvesting en materiële zaken.

Het Bureau bestaat uit de Algemeen Secretaris, ir. Ronald van der Graaf met secretariële ondersteuning (0,5 fte). In 2012 wordt het Kennisplatformbureau inhoudelijk ondersteund bij de activiteiten van zowel het Wetenschapsforum als het Communicatieforum. Die capaciteitsbehoefte is geschat op 0,4 fte voor het Communicatieforum en 0,3 fte voor het Wetenschapsforum. De toegevoegde capaciteit wordt ter beschikking gesteld door de aan het Kennisplatform deelnemende organisaties,

die de daartoe gemaakte kosten vergoed krijgen van het Kennisplatform.

Voor de activiteiten van het Kennisplatform en in het bijzonder de fora worden regelingen getroffen met de aan het Kennisplatform deelnemende organisaties.

De Basisregeling Deelnemers

In artikel 8, derde lid, sub 1 van het Instellingsbesluit is bepaald dat, voor de inhoudelijke ondersteuning van het Kennisplatform, regelingen worden getroffen met de deelnemende instellingen voor beschikbaarheid, voor het beantwoorden van toonbankvragen, het (mede) voorbereiden van berichten, en voor deelname aan inhoudelijke werkgroepvergaderingen (verder te noemen: de Basisregeling).

Vergoedingen vinden plaats op basis van nacalculatie.

In reactie op belangwekkende publicaties of belangrijke nieuwe technische of maatschappelijke ontwikkelingen op het terrein van EMV en gezondheid worden berichten opgesteld door het Kennisplatform. Om in voorkomende situaties snel te kunnen reageren, worden regelingen getroffen voor het opstellen van conceptbeoordelingen. De conceptbeoordelingen worden vervolgens besproken in de fora en vastgesteld door het bestuur. Verwacht wordt dat er twee beoordelingen van afzonderlijke publicaties worden uitgebracht in 2012. Daarnaast zullen de onderwerpen 'mobiele communicatie en gezondheid' en 'elektrogevoeligheid' maatschappelijk worden besproken.

Activiteiten in reactie op maatschappelijke signalen

In reactie op de maatschappelijke signalen, zoals gerapporteerd door de deelnemende organisaties en de leden van de Klankbordgroep EMV, stelt het bestuur halfjaarlijks de prioritaire onderwerpen van het Kennisplatform vast.

Voor organisatiekosten van Klankbordgroep EMV, bijeenkomsten, vergaderingen en publicaties is een stelpost van 25.000 K euro opgenomen.

Ter ondersteuning van de activiteiten onderhoudt het Kennisplatform een elektronische werkomgeving en een eenvoudige, publiek toegankelijke website, die enerzijds de werkprocessen faciliteren en anderzijds de beschikbare kennis helpen ontsluiten. Voor het onderhouden van het inhoudelijke kennis- en afstemmingsnetwerk is het belangrijk dat (internationale) bijeenkomsten worden bezocht. Dit valt binnen de reguliere taken van de deelnemende kennisinstellingen. Hiervoor is geen reisbudget opgenomen.

Jaarplan deel	Begrote dekking (in euro's)		
	2012	2011	2010
Bureau			
- Capaciteit en Huisvesting	203.000	190.000	205.000
- Materiële kosten Bureau	15.000	15.000	25.000
Ondersteuning Wetenschapsforum	95.000	115.000	170.000
Ondersteuning Communicatieforum	55.000	44.000	90.000
Voorzitter vergoeding plus onkosten	23.000	23.000	23.000
Organisatiekosten klankbordgroep EMV, conferenties vergaderingen publicaties	25.000	25.000	80.000
Reisbudget	0	0	10.000
Basisregeling deelname platformactiviteiten, toonbankvragen, voorbereiding berichten	204.000	205.000	461.000
Onderhoud elektronische werkomgeving en website	5.000	33.000	30.000
Evaluatie Kennisplatform PM	0	0	10.000
Gezondheidsraad	0	0	95.000
Additioneel gefinancierd	0	7000*	0
Totaal	625.000	657.000	1.199.000

Financiële bijdrage rijksoverheid en realisatie

Het ministerie I&M heeft voor de periode tot 31 december 2014 in totaal 2,6 miljoen euro subsidie verleend voor de activiteiten van het Kennisplatform EMV. De subsidie is verleend naar aanleiding van een onderbouwing dat jaarlijks een minimum van 650 duizend euro benodigd is voor continuering van de Kennisplatformactiviteiten. De in het Jaarplan 2012 beschreven activiteiten kunnen in essentie worden uitgevoerd binnen een jaardeel van de ter beschikking gestelde financiële middelen. De begroting voor 2012 is weergegeven in tabel pag. 28.

Via de begroting 2012 wordt getracht gedeeltelijk te compenseren voor de overuitputting in 2011. De overuitputting is medio 2011 voorzien en gemeld tijdens het voortgangsoverleg met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. De overuitputting bedraagt naar verwachting ca. 100 - 150 duizend euro, en is een direct gevolg van met name de intensieve media-aandacht in reactie op:

- de oproep van de Raad van Europa om uit voorzorg de blootstelling te verlagen,
- het bericht van de Wereldgezondheidsorganisatie over de mogelijke kankerverwekkendheid van het gebruik van de mobiele telefoon,
- de discussie in de Tweede Kamer over de aanleg van hoogspanningslijnen,
- media aandacht voor gezondheidsklachten in relatie tot EMV bronnen (elektrogevoeligheid).

Verder speelt mee dat er binnen het Bureau EMV sinds het opstellen van de begroting in het najaar van 2010 wijzigingen zijn doorgevoerd in ICT infrastructuur, er eenmalig is overgegaan op een eenvoudiger versie van de elektronische werkomgeving en dat de huisvestingskosten zijn doorberekend.

* Bericht over de plaatsing van vier walradars bij Maastricht op verzoek van Rijkswaterstaat

De basisfinanciering van 650 duizend euro beoogt het bestaansminimum van het Kennisplatform te vergoeden, maar biedt geen ruimte om binnen een jaar te intensiveren. Het Kennisplatform zal trachten de overuitputting van 2011 gedeeltelijk te compenseren in de begrotingen van 2012 – 2014. Indien dat vanwege het minimale basisbudget niet lukt zonder verlies van de maatschappelijke functie, en er geen aanvullende financiering wordt gevonden, dan houdt het Kennisplatform er rekening mee dat de activiteiten eerder dan 31 december 2014 moeten worden beëindigd.

Colofon

Het Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid is een samenwerkingsverband van RIVM, TNO, KEMA, Agentschap Telecom, de GGD'en en ZonMw.

Uitgave:

Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid

Tekst:

Bureau Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid

Vormgeving:

RIVM

Bilthoven, februari 2012

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.